

Fira de Macarulles

Il·lustracions de
Muntsa Cabetas

COMARCA DEL
matarranya

COMARCA DEL
matarrana

Fira de Macarulles

Il·lustracions de Muntsa Cabetas

COMARCA DEL
matarranya

Vall-de-roures / Valderrobres, 2020

Contes tradicionals del Matarranya.

La versió que repleguem es de Massalió, escrita i publicada per Pasqual Vidal i Fígols al seu llibre *A la falda de la iaia. Literatura oral de Massalió*, col·lecció Lo Trull, 16 (Associació Cultural del Matarranya, 2005).

Aquesta obra ha estat publicada amb l'ajut del la Direcció General de Política Lingüística del Govern d'Aragó.

- © Pasqual Vidal i Fígols, pel text.
- © Muntsa Cabetas Samper, 2020, per les il·lustracions.
- © Comarca del Matarranya / Matarraña, 2020, per l'edició.
Av. Cortes de Aragón, 7, 44580 Valderrobres, Teruel.
www.comarcamatarranya.es

Disseny i producció gràfica: Terès & Antolín s.c. www.teresantolin.com

Dipòsit Legal: TE-123-2020
ISBN: 978-84-09-24287-0

Quènto va, quènto vingue i el cul se te detingue.

N'hi havia un camí una raboseta que anava a fira de Macarulles i pel camí es va trobar un gall. La raboseta li va dir:

-Vols vindre a fira de Macarulles?

Lo gall li va contestar:

-No tinc dinerets.

-És igual, ja en porto jo -li va contestar la raboseta.

-*Bueno*, pos sí que vindré

-Ja en som dos, a fira de Macarulles! -Anaven cantant.

Van anar caminant, i van trobar un gatet i li van dir:

-Vols vindre a fira de Macarulles?

Lo gatet los va contestar:

-No, no puc vindre perquè no tinc dinerets.

-És igual, ja en porto jo -li va contestar la raboseta.

Les van posar a cantar:

-Ja en som tres a fira de Macarulles!

Anaven caminant los tres i van trobar una cabreta i lo mateix, li van preguntar si volia anar en ells a fira de Macarulles. Com la cabreta tampoc portae perretes, la raboseta li va dir que ella li dixerie els dinerets.

-Ja en som quatre, a fira de Macarulles! -Anaven cantant.

Van continuar caminant i van trobar-se un burret,
i també li van preguntar si volia anar en ells a fira
de Macarulles. Lo burret los va contestar
que tampoc no portava dinerets. I la raboseta li va dir
que era igual, ja que ella en duia per a tots.

Tots cantant i contents, anaven
camí de fira de Macarulles:

-Ja en som cinc, a fira de Macarulles;
ja en som cinc, a fira de Macarulles!

-Mo n'anem, mo n'anem a fira
de Macarulles i vendrem i vendrem
totes les agulles.

Van caminar moltes hores i se'ls va fer de nit. Allà alluny van veure una llumeneta que ere un maset.

-Anem a dormir en aquell maset -va dir la raboseta.

Lo burret li va contestar:

-No, que hi viuen uns lladres.

-És igual, ja els espantarem -va contestar la raboseta.

Los cinc van entrar al maset
aprofitant que els lladres no hi estaen
i es van preparar col·locant-se
en punts estratègics
per espantar els lladres
en cas que vingueren.

Lo gall es va posar al balcó. La raboseta, amagada a un raconet. Lo gatet, enroscat entre la cendra del foc. La cabreta, al replà de les escales; i el burret, a baix al corral. Lo gall, des del balcó, que fee de vigilant, quan va veure els lladres va anunciar cantant:

-Quiquiriquic!, ja són aquí! Ja venen los lladres!

Los ladres van entrar al mas i van pujar a la sala i es van assentar al voltant de la taula a comptar els diners que havien furtat:

1, 2, 3...1, 2, 3, anaven fent muntets.

La raboseta, va fer un gran *brinco* des del raconet a damunt la taula i els va llençar per terra tots los dinerets. Los lladres, tots espavorits, se van aixecar preguntant-se què era lo que passava.

Quan los lladres es van posar a la vora del foc per escofar-se, lo gatet, que estave amagadet entre la cendra i només se li veen los dos ullets relluïnt entre l'obscurina, va saltar damunt d'ells esgarrapant-los la cara i llançant-los la cendra als ulls.

- Què és esta mala cosa? - Van dir els lladres.
Tots escagarsats, van marxar corrents i,
al baixar per les escales, la cabreta, que estae
amagada al replà, los va cornejar i els va fer caure
escales n'avall.

Los lladres van anar a parar al corral, i allí lo burret los va emprendre a coces. Fot-li coces en les potes de detrás, fot-li coces, i va dixer als lladres tots maurats. Los lladres, tots esgarrifats, van anar-se'n comes ajudeu-me dient que ja no tornarien mai més en aquell mas perquè estava embruixat.

Los cinc, tots contents, a l'endemà van emprendre el camí per anar a fira de Macarulles, mentre cantaven:

- Ja en som cinc, a fira de Macarulles; ja en som cinc, a fira de Macarulles!
- Mo n'anem, mo n'anem a fira de Macarulles i vendrem i vendrem totes les agulles.

Eixe quènto s'ha acabat i per la xumenera se n'ha anat.

COMARCA DEL
matarrana

Lo *qüento Fira de Macarulles* és una variant de *Els músics de Bremen*, dels germans Grimm, que s'explica a les nostres viles. En este cas arpleguem una versió adaptada de Pasqual Vidal i Figols, de Massalió, publicada al llibre *A la falda de la iaia. Literatura oral de Massalió*, qui, des dels anys 70, ha fet un treball ingent de recuperació de la tradició oral del Matarranya.

Des de la comarca del Matarranya / Matarraña
volem contribuir a que els nostres xiquets
tornin a escoltar les històries que durant generacions
s'han transmès de pares a fills i de iaies a nets.

COMARCA DEL
matarranya

